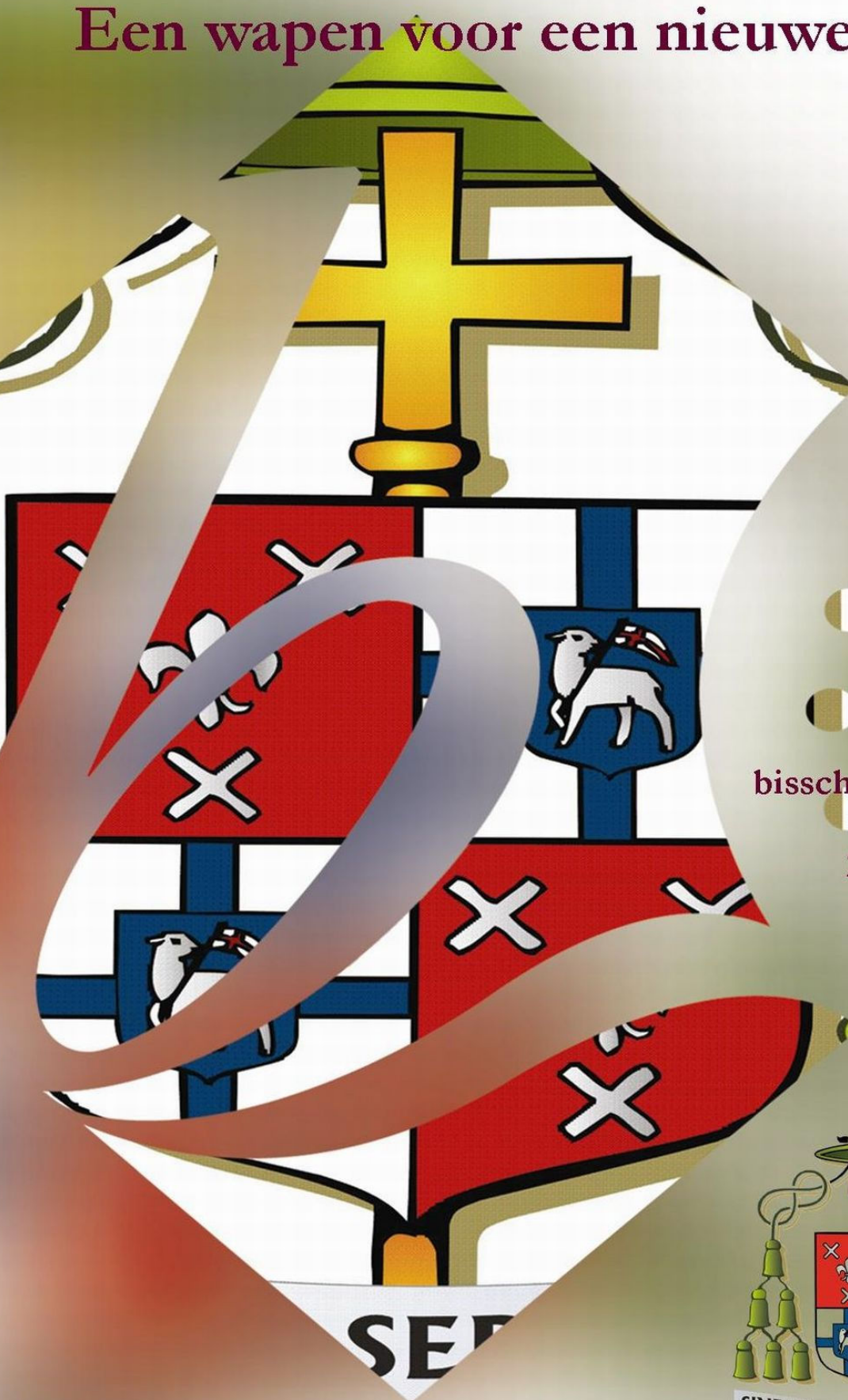

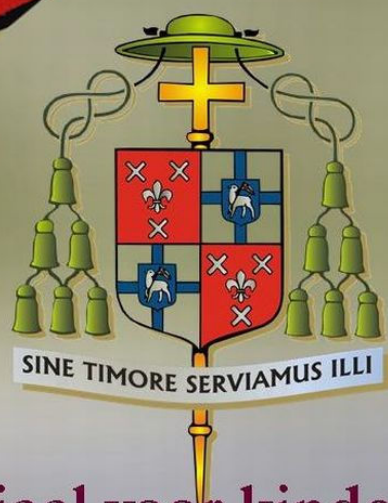
Een wapen voor een nieuwe bisschop

Wijding

bisschop Van den Hende,

25 november 2006

Materiaal voor kinderen

EEN WAPEN VOOR EEN NIEUWE BISSCHOP

Onderstaand materiaal is bedoeld voor kinderen in de klas of in de parochie. Het geeft aandacht aan de komst van een nieuwe bisschop en wil de kinderen bij die gebeurtenis betrekken.

Het laat de kinderen kennis maken met het wapen en de wapenspreuk van de bisschop en zet ze aan het denken een eigen wapen, dat zij vervolgens maken.

Het materiaal is geschikt voor kinderen van midden- en bovenbouw. Benodigde tijd: maximaal 1 uur en 15 minuten.

Het 'extra' dat is toegevoegd is ook inderdaad bedoeld als extra voor diegenen die wat dieper op de betekenis van de wapenspreuk 'Dat wij hem dienen zonder vrees' willen ingaan en daar ook gelegenheid voor hebben.

Wat je nodig hebt:

- Een mariabeeld of afbeelding met een vaas lelies.
- Kleurenkopieën van de bijlagen 1, 2 en 3 voor de kinderen. Er kan worden gewerkt in twee- of drietallen.
- Voor elk kind een zwart-wit kopie van een blank schild.
- Voor 'extra' een kopie van het dankgebed van Zacharias.
- Een flap of bord met de stappen voor het maken van een eigen schild.

1 Opstap (10 minuten)

Vertel de kinderen dat er binnenkort een nieuwe bisschop gewijd zal worden in de kathedraal. Weten ze wie het is? Vertel dat mgr. Van den Hende (Monseigneur, zo spreek je een bisschop aan) 'hulpbisschop' wordt in Breda. Hij gaat bisschop Muskens helpen met het werk in het bisdom. En als bisschop Muskens stopt dan neemt hij het van hem over en gaat wonen in het huis van de bisschop in Breda. Is een van de kinderen daar wel eens geweest? Heeft iemand het ooit gezien? Er staat een grote vaas op het pleintje.

Als je binnen bent in het huis van de bisschop dan vind je aan de muren de portretten van alle bisschoppen van Breda en, keurig bij elkaar, vind je ook alle wapens van die bisschoppen. Bij wapens moet je niet denken aan speren, messen en pistolen maar aan een soort 'logo's. Ook

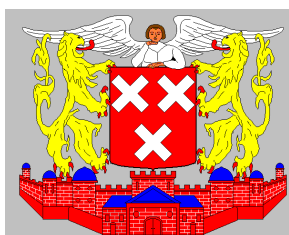
voetbalclubs hebben een logo. Wie kent het logo van Ajax? Wat is het logo van je favoriete club? En van Amnesty International? Een logo is een herkenningsteken waarin je je niet kunt vergissen. Elke bisschop heeft een dergelijk logo of wapen. Heel lang geleden

hebben bisschoppen dat overgenomen van ridders en adellijke families, want ook die hebben wapens. Ook steden en landen en soms verenigingen of clubs hebben een wapen. Laten we maar eens kijken naar een paar wapens.

2 Kern (20 minuten)

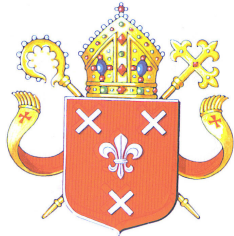
Deel bijlage 1 uit en bekijk die met de kinderen. Houd een gesprek aan de hand van wat er te zien is. Laat de lege vakken naast de wapens gebruiken om iets over het wapen op te schrijven.

Het wapen van de stad Breda. Kennen ze dit wapen? Waar zie je het wel eens? Vraag hen te vertellen wat ze zien. Leg uit dat het wapen van de stad Breda al heel oud is, en voor wie het kan 'lezen', een heleboel vertelt over de stad. Het wapen vertelt over de 'Heren' van Breda.

Onderin zie je een burcht met grote hoge muren. Zij laten zien dat Breda een stad is die zich kan verdedigen, een stad waarin je veilig bent. De drie

kruisjes, Sint Andrieskruisen worden ze genoemd, verwijzen ook naar die Heren die de rechters waren van de stad. Bovenin zie je een engel, wat zou die kunnen betekenen? Ook van 'boven' wordt de stad beschermd. De twee leeuwen dragen het schild. Die leeuwen wijzen waarschijnlijk naar een andere Heer, de Hertog van Brabant, een korte tijd was de stad Breda van hem.

Bekijk nu samen het wapen van het Bisdom van Breda. Vraag hen of ze weten wat een bisdom is. Vul hun kennis aan. Vraag hen of ze weten wie aan het hoofd van een bisdom staat. Vertel dat de mijter, de staf en het kruis horen bij een bisschop. Vraag hen ook of ze weten waar het teken dat tussen de kruisjes staat hen aan doet denken. Wijs de kinderen op de lelies bij Maria, laat hen evt. een lelie pakken (en ruiken) en leg uit dat het figuurtje tussen de kruisen een lelie is. Een bloem die bij Maria hoort en Maria hoort bij Breda. Zij is de beschermster van het bisdom.

Deel bijlage 2. Laat de kinderen het wapen zien van bisschop Muskens. Vraag wat de kinderen zien. Wat is er afgebeeld, welke kleuren zijn gebruikt? Wat staat er geschreven? Vertel dat bisschoppen zelf mogen kiezen hoe ze hun wapen invullen, maar dat alle bisschoppen de groene grote hoed, de 'galero', gebruiken. Een hoed met 12 groene 'kwasten' of tressen en het kruis. Kardinalen en aartsbisschoppen¹ hebben een andere hoed. Laat de kinderen de verschillen noemen. Aan een wapen van iemand die in de kerk werkt, kun je in een keer zien wat zijn taak en plaats is.

Ook het wapen van een bisschop vertelt een verhaal. Zo is het gebruikelijk dat je in een wapen iets terug vindt van de plaats waar de bisschop bisschop is. In het wapen van de bisschop van Breda vind je dus waarschijnlijk iets terug van Breda. Wat herkennen de kinderen? Een bisschop gebruikt zijn wapen ook om iets te laten zien van zijn geloof, zijn hoop en de dingen die hij belangrijk vindt. Wat vertellen de duif en de krans in het midden van het wapen? (*Beide zijn symbolen van vrede.*) En de kleur die de bisschop heeft gekozen (rood), wat zegt die? Waar staat rood voor? De duif en de krans en de kruisen zijn van zilver. Goud en zilver worden wel vaker in wapens gebruikt. Waarom zou dat zijn? Wat is er mooi aan goud? En aan zilver? (*Bij de officiële beschrijving van het wapen wordt aangegeven dat rood en zilver staan voor liefde en geloof.*) Onderaan het wapen zien we een banier met daarin een woord. Wat staat er? Weet iemand wat het betekent? Leg uit dat bisschop Muskens zelf hierover heeft verteld bij zijn wijding. Shalom, zei hij, betekent vrede. Hij zei dat hij dat woord gekozen heeft, omdat hij erin gelooft dat we samen kunnen leven in een wereld die rechtvaardig is, een wereld waar vrede heerst, waar mensen gezond zijn, en met elkaar en de dieren en met alles wat leeft in de schepping op een goede manier kunnen samenleven. Shalom, vrede! Dat is een wens voor iedereen: 'Vrede zij met U'.

¹ *Kardinaal* is de titel van de hoogste kerkelijke waardigheidsbekleders na de Paus. De kardinalen helpen en adviseren de paus bij het bestuur van de Kerk, onder meer door functies in de Romeinse Curie te bekleden. Zij worden vaak de Prinsen van de Kerk genoemd. Het kardinaat is een eretitel, geen wijding. De creatie van kardinalen is het alleenrecht van de paus. Paus Johannes XXIII (1958-1963) bepaalde in 1962 dat alle kardinalen die op het moment van hun creatie nog geen bisschop zijn, voortaan de bisschopswijding moeten ontvangen.

Kardinalen dragen rode kleding als teken van hun bereidheid hun bloed voor de kerk te vergieten. De onderscheidingstekens van een kardinaal zijn een rode toog, een saffieren ring en een rode bonnet met de drie punten. De zogenoemde kardinaalshoed, een ronde, rode hoed met brede rand en 15 kwasten aan weerskanten, is uitsluitend een teken van waardigheid en wordt nooit gedragen.

Een *aartsbisschop* is in de hiërarchie van de Rooms-katholieke Kerk (en in andere kerken met apostolische successie) een bisschop die aan het hoofd staat van een aartsbisdom. Dit aartsbisdom is veelal het belangrijkste bisdom in een kerkprovincie. In Nederland is dat het aartsbisdom Utrecht. De aartsbisschop is Adrianus kardinaal Simonis. Samen vormen de Nederlandse bisdommen de Nederlandse kerkprovincie.

Nu krijgt het bisdom Breda er een bisschop bij. Een bisschop die voorlopig bisschop Muskens zal helpen bij zijn werk, en die - we weten nog niet wanneer - de bisschop zal opvolgen.

Vraag de naam van de nieuwe bisschop (*Hans van den Hende*). Ook bisschop Van den Hende heeft een wapen laten maken. Deel het wapen, bijlage 3 uit, en bekijk het met de kinderen. Benoem de elementen. Een deel zal worden herkend. Het lam in het blauwe kruis is nieuw. Het lam draagt een vaandel met een rood kruis. Vraag

de kinderen naar wie het blauwe kruis kan verwijzen. Leg uit dat het lam een symbool is voor Jezus die aan het kruis is gestorven en die, zo geloven christenen, uit de dood is opgestaan.

Waarom zou voor de kleur blauw gekozen zijn? Waar doet de kleur blauw je aan denken? Vul de antwoorden aan: blauw verwijst hier naar de hemel, naar God.

(Uit de beschrijving van het wapen: 'De kwartieren 2 en 4 symboliseren het Kruis waaraan de Heer gestorven is waarbij de kleur azuur staat voor goddelijkheid en tevens o.m. voor de hoop, en oprechtheid, en het metaal zilver voor o.m. geloof en zuiverheid. Het lam met kruisvaan is symbool van Christus die is gestorven en verrezen.')

Laat de Latijnse spreuk voorlezen en vertel wat er staat: 'Dat wij hem dienen zonder vrees'.

Wat is dat 'zonder vrees'? Leg uit dat het voor de nieuwe bisschop kennelijk heel belangrijk is dat we geloven zonder bang te zijn. Wat vinden de kinderen daarvan?

Het 'extra' na de afsluiting biedt materiaal om dieper in de gaan op deze spreuk.

3 Afsluiting: Een eigen wapen maken (30 tot 45 minuten)

Vertel dat de kinderen nu een eigen wapen gaan maken en deel een blank schild uit, bijlage 4.

Zo'n wapen laat zien wie je bent en waar je voor staat. Het laat iets zien van wat jij heel belangrijk vindt in je leven, of iets waarvan je heel veel houdt of wat je heel mooi vindt.

We gaan een schild maken in 5 stappen. Zorg ervoor dat de stappen op een flap of op een bord duidelijk voor iedereen te lezen zijn. Loop ze door met de kinderen voordat ze aan het werk gaan.

- 1 Kies je favoriete kleuren voor de achtergrond van het schild. Het mogen 4 verschillende kleuren zijn of 2 keer dezelfde, of je kiest 1 kleur voor de 4 delen (kwartieren).
- 2 In het schild tekenen je iets over je zelf. Je mag 4 verschillende dingen tekenen of 1 of 2. Het kunnen dingen of dieren of mensen zijn waarvan:
 - je houdt (dier, moeder, vader, broer, zus, vriend, boek, zon, zee)
 - waar je goed in bent (sport, zingen, een instrument, spel)
 - die je heel mooi vindt
 - die je heel belangrijk vindt
- 3 Boven het schild tekenen je een hoed. Een hoed waarvan je vindt dat hij bij jou hoort. Het mag een pet zijn, een muts, een helm, een baret, een zonnehoed, een 'parapluhoed', een cowboyhoed, een heksenhoed, een hoge of platte, een koninginnenhoed of gewoon een fantasiehoed met kwasten of veren of bloemen of wat je maar mooi vindt. Als het maar een hoed is die bij je past.
- 4 Het motto: onder het schild kun je een spreuk schrijven of een zin. Je mag iets schrijven wat je heel graag zou willen, iets waarvan je droomt of iets dat je heel belangrijk vindt.
- 5 Naast het schild kun je nog figuren tekenen die jouw schild steunen. Het mogen mensen zijn, maar ook dieren of engelen of sprookjesfiguren of ridders. (Denk aan de sterke leeuwen die het wapen van de stad Breda dragen.)

Als de wapens zijn gemaakt, neem dan even de tijd om de kinderen aan elkaar te laten vertellen wat ze hebben getekend. Voor de parochie: gebruik de wapens op een geschikt moment in een viering of op een andere plaats of manier.

4 Extra

Het devies in het wapen van bisschop Van den Hende, ‘Sini timore serviamus illi’, (‘Dat wij hem dienen zonder vrees’) is ontleend aan Lucas, 1, 74. Hoofdstuk 1 vertelt over Zacharias, de vader van Johannes de Doper. Met het verhaal (bijlage 7) en onderstaande werkvorm kunt u, als u daarvoor de gelegenheid hebt, met de kinderen dieper ingaan op de betekenis van dit devies.

Werkvorm

Vertel het verhaal of lees het voor. Laat de kinderen zich eerst inleven in het verhaal. Laat hen bijvoorbeeld een tweetal scènes uit het verhaal naspelen of tekenen (striptekening).

- 1 Stel je bent Zacharias. Je zegt ‘s morgens je vrouw gedag en gaat ‘niets vermoedend naar de tempel om je werk te doen. En dan ineens staat er een engel naast je. Speel de scène, geef een rol aan Elizabeth, Zacharias en de engel. Vraag Zacharias wat hij denkt en voelt. Of teken de scène en schrijf erbij wat Zacharias zegt, denkt of voelt.
- 2 Stel je bent Elizabeth. Je man komt thuis en kan niet meer praten. Hij schrijft dat hij een engel heeft gezien die zei dat jij een kind krijgt. Speel de scène. Vraag aan Elizabeth en Zacharias wat zij denken en voelen. Of teken de scène en schrijf erbij wat Elizabeth denkt en voelt?

Vertel dat het motto (*devies*) van het wapen van bisschop van den Hende uit dit verhaal van Zacharias komt. Lees het gebed van Zacharias nog een keer voor. Merk op dat Zacharias een hele schitterende wereld/toekomst voor zich ziet. Hij zegt dat God ons een land heeft beloofd van ‘melk en honing’, een land waar niets of niemand je bedreigt, waar van alles meer dan genoeg is voor iedereen. Hoe zou het zijn om te leven in zo’n land? Wat zou er allemaal zijn? Wat zou er niet zijn? Wat zou je er doen, wat niet?

Geef na dit gesprek de kinderen het werkblad (bijlage 8) met het dankgebed en vraag hen daarbij een tekening te maken. (Een striptekening als u voorheen hebt gekozen voor tekeningen ipv spel.) Hang alle tekeningen op en bespreek ze samen.

Toelichting bij de originele lofzang Lc. 1, 68-80

Zijn vader Zacharias werd vervuld met heilige Geest en profeteerde:

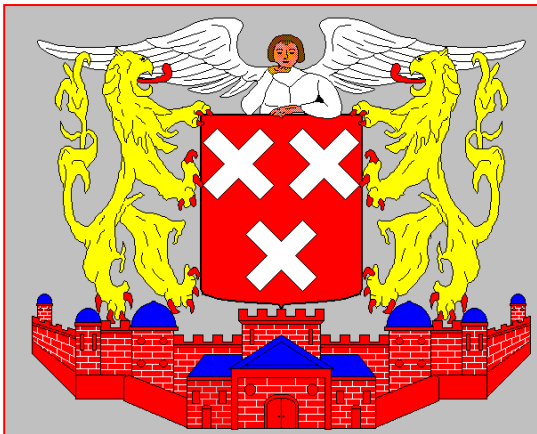
- 68 ‘Gezegend de Heer, de God van Israël,
want Hij heeft zich het lot van zijn volk aangetrokken,
en het bevrijd.
- 69 Hij heeft voor ons een reddende kracht opgewekt
in het huis van David, zijn dienaar,
- 70 zoals Hij van oudsher had gezegd
bij monde van zijn heilige profeten:
- 71 redding uit de macht van onze vijanden,
en uit de hand van allen die ons haten,
- 72 om barmhartigheid te betonen aan onze vadersen,
en zijn heilig verbond indachtig te zijn -
- 73 de eed die Hij Abraham, onze vader, had gezworen:
Hij zou ervoor zorgen dat wij,
- 74 zonder angst en bevrijd uit de hand van de vijand,
Hem konden dienen,
- 75 in heiligheid en rechtvaardigheid,
al onze dagen.
- 76 En jij, mijn jongen,

- zult profeet van de Allerhoogste worden genoemd,
want je zult voor de Heer uit gaan als zijn wegbereider;
77 om zijn volk te leren hoe ze gered kunnen worden
door de vergeving van hun zonden,
78 dankzij de innige barmhartigheid van onze God.
Zo bekommert zich om ons het licht uit de hoogte;
79 het zal schijnen voor wie zitten
in duisternis en in de schaduw van de dood,
het zal onze voeten naar de weg van de vrede leiden.’
80 De jongen groeide op en werd steeds sterker door de Geest; hij verbleef in eenzame
streken tot de dag waarop hij zich aan Israël vertoonde.

De tekst voor de kinderen is een sterk vereenvoudigde versie van de lofzang van Zacharias. Volgens de originele tekst wordt Zacharias vervuld met de Heilige Geest (de kracht van God) en spreekt als een profeet. Hij ziet dat God ‘een reddende kracht heeft opgewekt uit het huis van David’. Hij doelt hier op de messias. Joden geloven in de komst van de messias, een leider die een messiaanse periode van vrede en welvarendheid voor Joden en andere volkeren zal inluiden. De persoon in kwestie zou afstammen van Koning David en zou het leiderschap van zijn koningshuis herstellen. Christenen geloven dat de Messias is gekomen in de persoon van Jezus Christus.

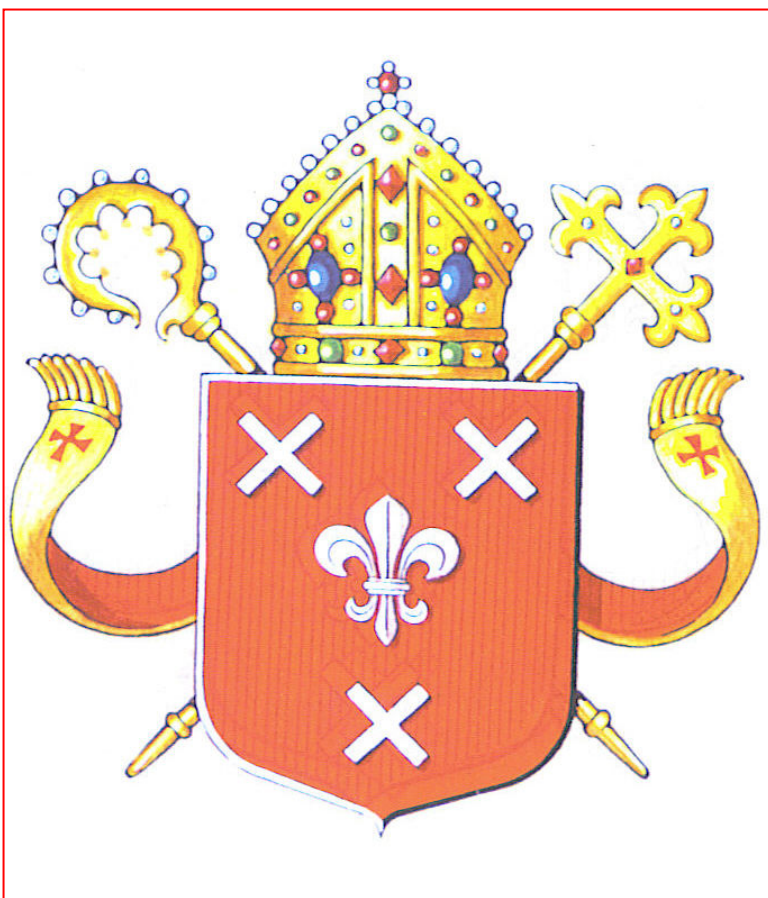
Het geloof in de komst van een messias wordt door Lucas (de schrijver/redacteur van het verhaal van Zacharias) verbonden met een nog oudere belofte die God zijn volk heeft gedaan, nl. het verbond dat hij sloot met Abraham (Gn 22, 16-18). Een verbond dat in het Eerste Testament steeds opnieuw in herinnering wordt geroepen en prachtig wordt verwoord in het boek Leviticus 26, 3 en volgende. De profeet Jeremia verwijst er naar: ‘Luister naar Mij en doe alles wat Ik u voorschrijf. Dan zult u mijn volk zijn en Ik zal uw God zijn. Dan houd Ik mij aan de eed die Ik uw voorvaderen gezworen heb en geef hun een land van melk en honing’ (Jr 11, 4-5).

HET WAPEN VAN DE STAD BREDA

Wat zie je?

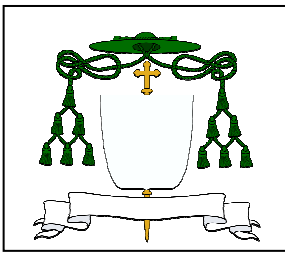
HET WAPEN VAN HET BISDOM VAN BREDA

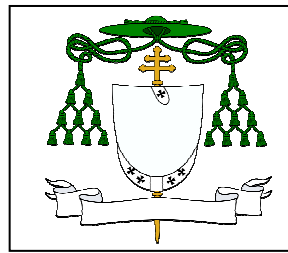
Wat zie je?

WAPENS VAN:

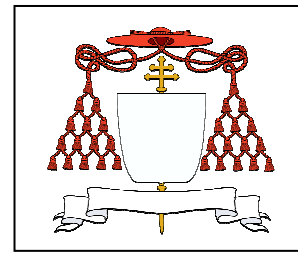
een bisschop

een aartsbisschop

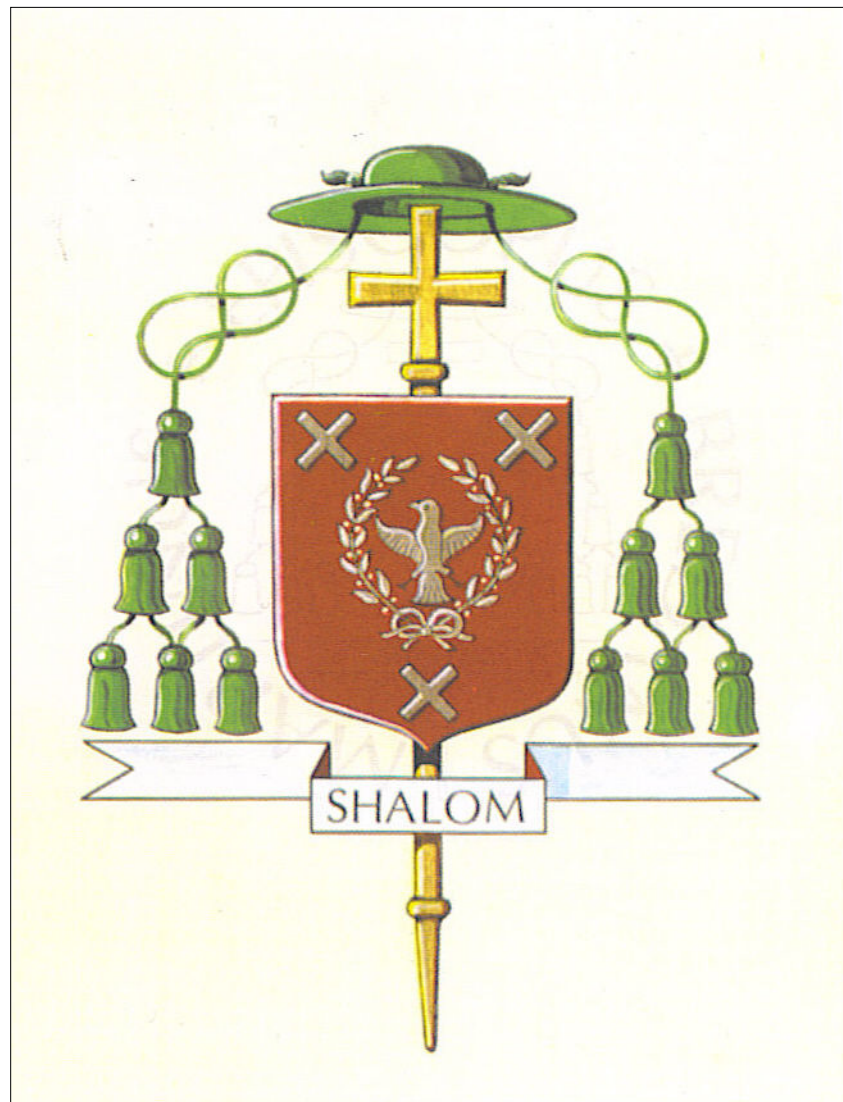

een kardinaal

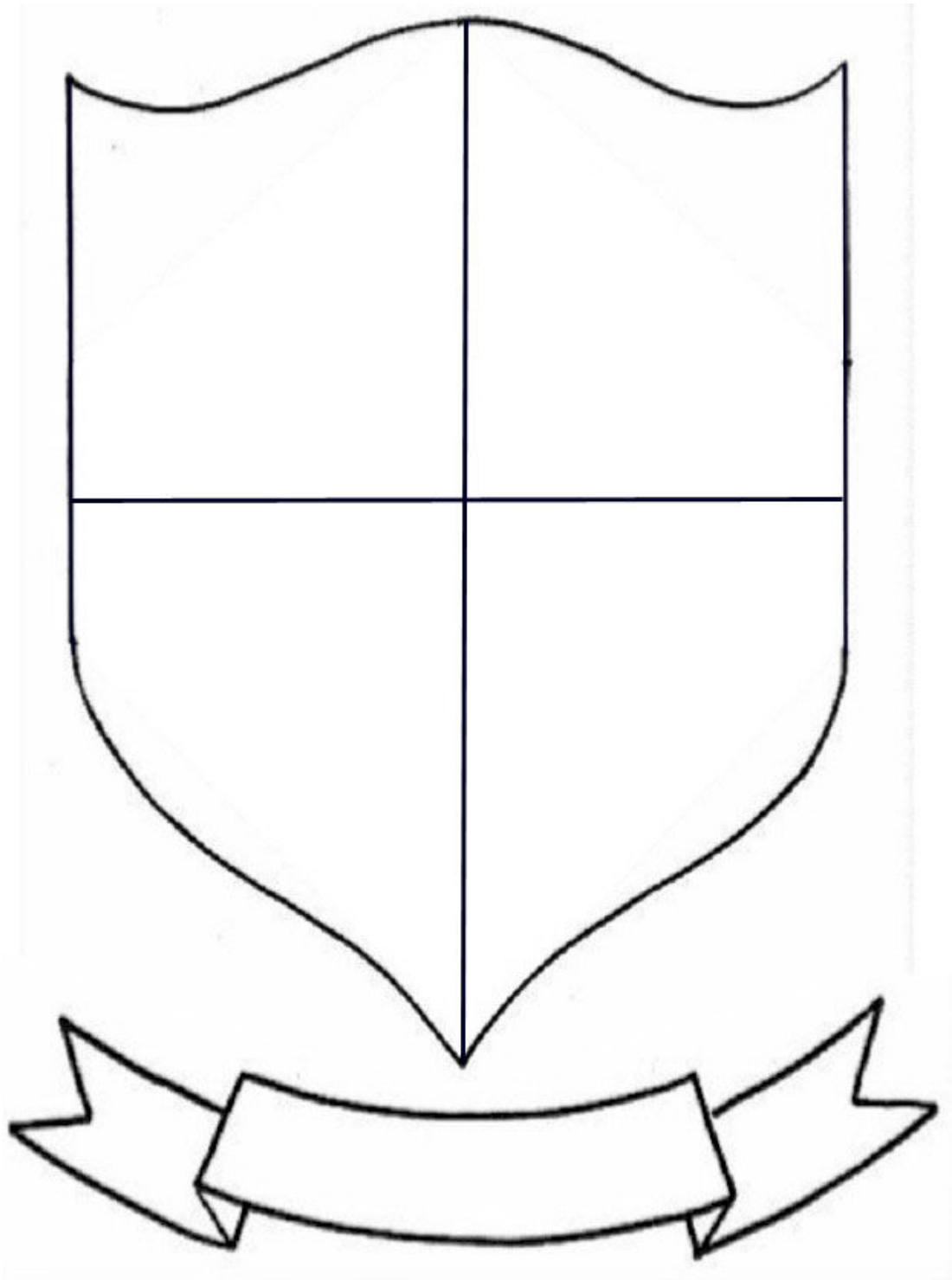
WAPEN VAN BISSCHOP MUSKENS

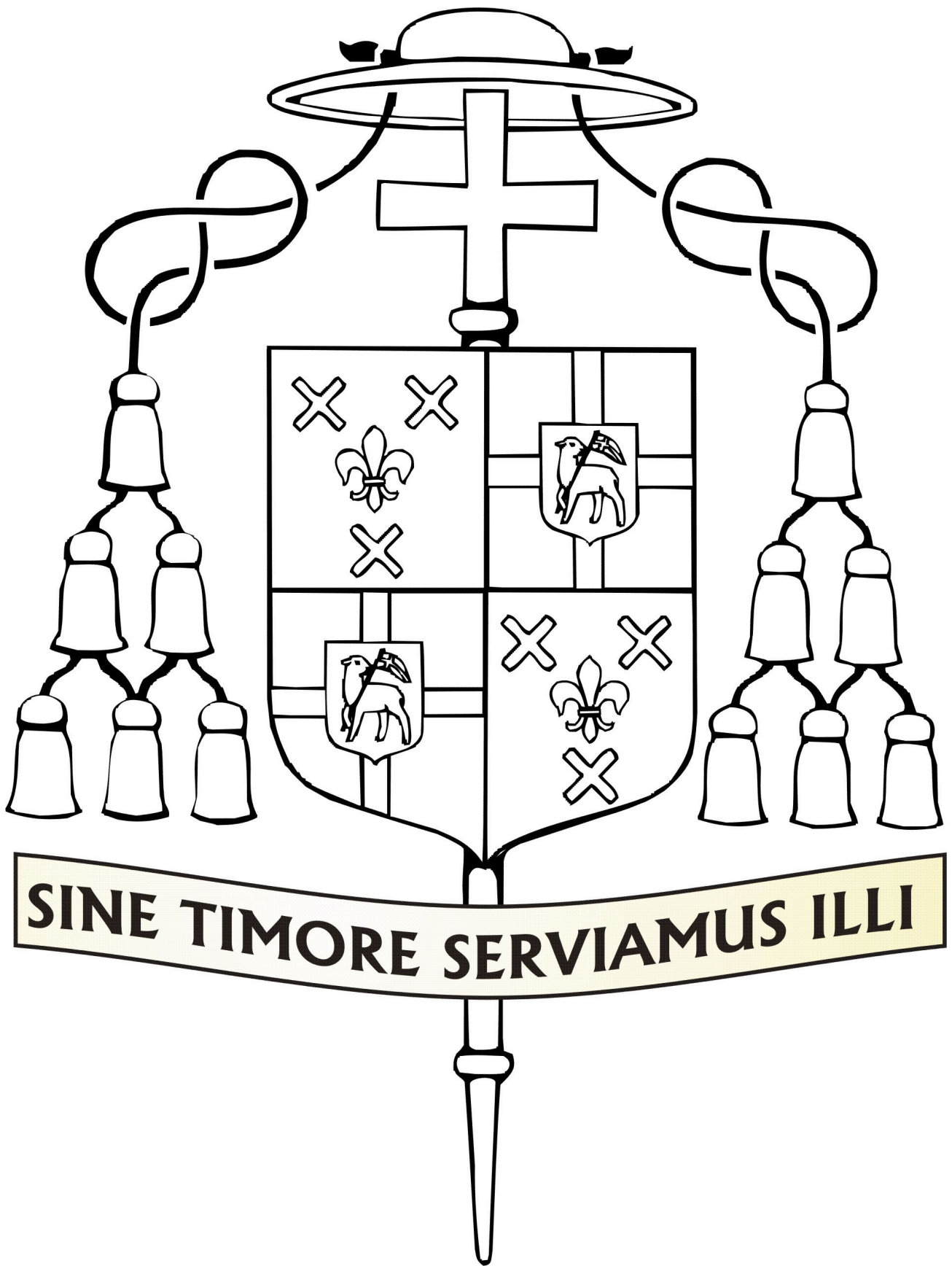
Bisschop van Breda sinds 26 november 1994

WAPEN VAN BISSCHOP VAN DEN HENDE

Bisschop in de katholieke kerk

Een bisschop (Grieks: επισκοπος episkopos, letterlijk ‘opzichter’) is een geestelijke in de hiërarchie van de Rooms-katholieke Kerk, de Orthodoxe Kerk, de Anglicaanse Kerk of de Lutherse Kerk die veelal aan het hoofd staat van een bisdom. Een aantal bisdommen vormt samen een kerkprovincie.

Wijdingen

In de Rooms-katholieke Kerk wordt de wijding tot bisschop gezien als de derde trap van het priesterschap, na de wijding tot diaken en priester. Om een keuze te maken voor een nieuwe bisschop wordt een zogenaamde relatieve lijst opgesteld van drie kandidaten. De taak van de pauselijke nuntius is hierbij van belang. De hoofdregel is dat de paus een bisschop vrij benoemt. Dit wil zeggen dat hij niet verplicht is om een kandidaat van de relatieve lijst te benoemen.

De wijding gebeurt door drie bisschoppen (een hoofdconsecrator en twee mede-consecrators). De consecrerende bisschoppen worden aangewezen bij pauselijk mandaat en het is bisschoppen niet toegestaan om zonder pauselijk mandaat iemand tot bisschop te wijden. De wijding moet ook in een publieke viering plaatsvinden.

Apostolische successie

Naar de katholieke opvatting zetten de bisschoppen de leer- en herdersfuncties van

de door Christus uitgekozen twaalf apostelen voort, de apostolische successie. In een ononderbroken keten van handopleggingen gaat het ambt van bisschop terug op deze apostelen. Als eerste onder de bisschoppen wordt de paus beschouwd, in navolging van Petrus als eerste onder de apostelen.

Er worden de volgende soorten bisschoppen onderscheiden:

residerende bisschop: staat aan het hoofd van een bisdom

hulpbisschop: assisteert een residerende bisschop

een titulaire bisschop: veelal in dienst van de curie of in diplomatieke dienst

aartsbisschop: hoofd van een aartsbisdom, het belangrijkste bisdom van een aantal bisdommen die bij elkaar horen

metropoliet: hoofd van een kerkprovincie
elect-bisschop: wel gekozen, maar nog niet gewijde bisschop

De bisschop-coadjutor wordt in het Nederlands dikwijls als ‘hulpbisschop’ gekwalificeerd, maar is in feite meer dan een assistent. De benoeming houdt het recht van opvolging in.

De bisschoppen leggen elke vijf jaar een ad limina-bezoek af aan de paus. Bij het dagelijkse bestuur van hun bisdom wordt de bisschop bijgestaan door vicarissen.

Zacharias' lofzang

'Stil maar kleintje, ik ben er al'. Elisabeth pakte haar baby op en nestelde zich op het grote bed om hem de borst te geven.

Nog kon ze bijna niet geloven dat het echt was. 'Een klein wondertje, ben je', zei ze zacht voor zich uit, 'een cadeau van God'.

Haar gedachten keerden terug naar die ene dag dat Zacharias, haar man, helemaal in de war was thuisgekomen uit de tempel.

Wat heb je?, had ze gevraagd. 'Wat is er gebeurd?' Zacharias had drukke gebaren gemaakt, en zijn lippen bewogen om te spreken, maar er kwam geen geluid. Ze was naar binnen gerend en had een schrijftafeltje voor hem neer gezet. Met heftige halen had haar man geschreven: 'heb een engel gezien', 'je krijgt een zoon'. Even was ze helemaal perplex geweest. 'Ben je gek geworden' had ze geroepen, 'een engel, een kind? Ik ben veel te oud voor kinderen. Driftig had Zacharias zijn hoofd geschud, 'heb een engel gezien', 'je krijgt een kind' wees hij met zijn vinger keer op keer. 'Hou op', had ze gesnuwd, je weet hoe erg ik het vind zonder kinderen te zijn'.

Na een paar dagen keerde de rust in huis terug, en na enige tijd merkte Elisabeth tot haar verwondering dat ze zwanger was. 'Het is dus toch waar', had ze gedacht. Ze vertelde het nieuws aan Zacharias die al die tijd nog geen woord gesproken had. Hij knikte, lachte en schreef: 'Johannes is zijn naam'. 'Heeft de engel dat ook gezegd?' had ze gevraagd en Zacharias had geknikt. 'En komt het dan ook door die engel dat je niet meer praten kunt? Weer had Zacharias geknikt en zo goed en kwaad als het ging zonder praten, had hij zijn verhaal verteld. Ik was in de tempel, schreef hij.

Aan het werk.

Opeens was er een engel.

Met grote gebaren tekende hij een engel naast hem in de lucht. En hij deed alsof hij verschrikkelijk schrok.

'Je schrok?' Hij knikte heftig en schreef:

De engel zei: 'Niet bang zijn Zacharias', je krijgt een zoon. Johannes moet je hem noemen. Hij zal belangrijk zijn in Gods ogen. Hij zal het volk voorgaan en de mensen doen omzien naar God.' 'En geloofde je dat dan?'

Zacharias had zijn hoofd geschud en schreef: 'Hoe kon ik dat nou geloven, ik ben oud, jij bent oud'. Maar de engel zei: 'Ik ben Gabriël, een engel van God, en God heeft mij gezonden om je dit goede nieuws te vertellen. Omdat je mij niet geloofd, zul je zwijgen. Je zult niet kunnen spreken tot de dag dat het nieuws in vervulling is gegaan'.

En zo was het gegaan. Niets had Zacharias kunnen zeggen, ook niet toen hun zoontje geboren werd. De burens en de familie waren gekomen en ze waren blij geweest voor haar. Hoe gaat je kindje heten hadden ze gevraagd. Zacharias, net als zijn vader? Nee, nee had ze geantwoord, Johannes is zijn naam. Ze herinnerde zich nog levendig de verbazing op het gezicht van tante Esther. 'Johannes?'. 'Maar er is in de hele familie niemand met die naam'. 'Zacharias, wat vind jij daarvan?' riep ze langs Elisabeth heen. Zacharias zweeg, 'Johannes zal hij heten' schreef hij op zijn tafeltje. Tante Ester trok haar wenkbrauwen op in verbazing maar voor ze iets kon zeggen, was het Zacharias die sprak. Hij had zijn stem terug. Hij kon weer praten! En nou dat deed hij ook. Een prachtig dankgebed was uit zijn mond gerold.

Dank u God,
dank u,
dat u bij ons wil zijn
dat u om ons geeft,
en zorg heeft voor ons.

Dank u dat u zich aan uw oude belofte houdt
ons te leiden naar een land van melk en honing,
en dat het eindelijk zo ver is
dat het stralende licht uit de hemel over ons opgaat
dat we zonder vrees,
zonder bang te zijn,
samen met u op weg kunnen gaan
om mensen te worden, zoals mensen zijn bedoeld
en onze voeten kunnen zetten op de weg van de vrede.

Elizabeth voelde dat Johannes genoeg had gedronken en al weer slaperig werd. 'Een engel, een
een oude belofte, een kindje dat de ogen van de mensen zal richten op God... wat wonderlijk
toch', zei ze zacht tegen Johannes, terwijl zij hem zachtjes over zijn bolletje streek en opstond om
hem naar zijn bedje te brengen.

Naar Hemel en Aarde, jaargang 4 nr. 2 blz 33

Dank u God,
dank u,
dat u bij ons wil zijn
dat u om ons geeft,
en zorg heeft voor ons.
Dank u dat u zich aan uw oude belofte houdt
ons te leiden naar een land van melk en honing,
en dat het eindelijk zo ver is
dat het stralende licht uit de hemel over ons opgaat
dat we zonder vrees,
zonder bang te zijn,
samen met u op weg kunnen gaan
om mensen te worden, zoals mensen zijn bedoeld
en onze voeten kunnen zetten op de weg van de vrede.

Dank u God,
dank u,
dat u bij ons wil zijn
dat u om ons geeft,
en zorg heeft voor ons.
Dank u dat u zich aan uw oude belofte houdt
ons te leiden naar een land van melk en honing,
en dat het eindelijk zo ver is
dat het stralende licht uit de hemel over ons opgaat
dat we zonder vrees,
zonder bang te zijn,
samen met u op weg kunnen gaan
om mensen te worden, zoals mensen zijn bedoeld
en onze voeten kunnen zetten op de weg van de vrede.